

Kategorizace prací je jedním z nástrojů, jak hodnotit vliv práce na zdraví. Jde o zákonem uloženou povinnost zařadit práce do jedné ze 4 kategorií, a to podle stanovených pravidel (§ 37 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů - dále jen "zákon"). Jednotlivé kategorie odpovídají rizikovosti práce (kategorie 4 je nejvíce riziková). Kategorizace se týká všech prací a povinnost kategorizovat má i ten, kdo není zaměstnavatelem, ale vykonává práce sám nebo s rodinnými příslušníky (§ 43 zákona).

Podle výsledku kategorizace jsou v zásadě možné 3 varianty a z nich vyplývající následující postupy:

1. Práce je zaměstnavatelem kategorizována jako práce kategorie 3 nebo 4 – (práce riziková) zaměstnavatel podá návrh na zařazení prací do kategorií orgánu ochrany veřejného zdraví, tj. krajské hygienické stanici. Pokud krajská hygienická stanice návrh akceptuje, pak vydá rozhodnutí o zařazení práce do příslušné kategorie 3 nebo 4.
2. Práce je zaměstnavatelem kategorizována jako práce kategorie 2 - zaměstnavatel tuto skutečnost oznámí orgánu ochrany veřejného zdraví, tj. krajské hygienické stanici. Pokud krajská hygienická stanice oznámení akceptuje, pak o tom nevydává žádné rozhodnutí, ale tuto skutečnost vezme na vědomí. Krajská hygienická stanice však může rozhodnout, že práce zařazená do kategorie 2 je prací rizikovou - označení 2R - (§ 37 odst. 6 písm. b) zákona) nebo o tom, že práci zařazuje do vyšší kategorie (§ 37, odst. 6, písm. a) zákona).
3. Práce, které nejsou zařazeny do kategorie 2, 2R, 3 nebo 4 jsou automaticky zařazeny do kategorie 1 - návrh ani oznámení o zařazení práce do této kategorie zaměstnavatel (nebo osoba samostatně výdělečně činná) nepodává. Má však povinnost dle zákona č.309/2006 Sb., (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) provést hodnocení rizika a prokázat (v rámci vyhledávání a vyhodnocování rizik) při výkonu státního zdravotního dozoru, že tuto povinnost dle zmíněného zákona splnil. Stejně jako v případě kategorie 2 má však orgán ochrany veřejného zdraví pravomoc rozhodnout o zařazení práce do vyšší kategorie (§ 37 odst. 6, písm. a) zákona).

Související právní normy:

- zákon č 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č.309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)
- nařízení vlády ČR č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- nařízení vlády ČR č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací
- nařízení vlády ČR č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením
- vyhláška MZ ČR č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

.....zde odkazy ke stažení – oznámení o zařazení prací do druhé kategorie
- návrh na zařazení prací do kategorií